

**Informe de la sessió Barcelona - Verdum
4 d'octubre de 2019**

#SOMNIA

PROCÉS PARTICIPATIU XARXA ÒMNIA

Dinamització de la sessió i informe a càrrec de:

Sumari

1. Presentació del procés.....	4
2. Objectius generals del procés	5
3. Eixos del debat	5
4. Desenvolupament de la sessió.....	6
5. Participants	6
6. Conclusions del debat.....	8
7. Avaluació de la sessió.....	12
8. Imatges de la sessió	16

Dia: 4 d'octubre de 2019

Hora: 10h a 12:45h

Lloc: Casal Cívic Barcelona - Verdum – Luz Casanova, 8 - Barcelona

1. Presentació del procés

La “Xarxa Òmnia” és un programa universal d'intervenció social, que utilitzant com a instrument les eines TIC, cerca millorar i afavorir, tant individual com col·lectivament, la inclusió i la vinculació de les persones a la comunitat.

Els objectius del programa Òmnia són: enfortir l'autonomia de les persones mitjançant l'ús de les TIC, desenvolupant les seves capacitats; afavorir la seva vinculació a la comunitat; i potenciar la seva inclusió social, millorant la seva ocupabilitat.

Aquest programa té una xarxa formada per 113 punts, que són espais amb personal dinamitzador, en els que les persones i entitats de l'entorn del punt poden fer ús de la tecnologia per a crear vincle, coneixement i experiències de relació. Mitjançant projectes que usen les TIC com a eina per a lluitar contra la exclusió social, els Punts Òmnia són espais de socialització i de trobada.

Aquest any 2019 es compleixen 20 anys del programa Òmnia i en aquest temps ha aconseguit consolidar-se i esdevenir un referent en els territoris on està ubicat. Al llarg d'aquests anys la societat i els barris han canviat les formes d'encarar els nous reptes socials: el protagonisme de la ciutadania en la millora dels barris s'ha convertit en un element imprescindible.

El programa Òmnia no ha estat aliè a aquests canvis i, per la seva proximitat a l'entorn, ha estat un observador privilegiat de la transformació dels barris. Els diferents actors que han participat al programa Òmnia al llarg d'aquests anys han estat una peça fonamental pel seu correcte funcionament i, sobretot, per la seva permanència en el temps.

El factor d'exclusió provocat pel coneixement digital insuficient pot afectar diverses persones i grups. Aquesta realitat fa que a Òmnia hi hagi una àmplia diversitat d'usuaris amb situacions i de procedència diferents, i aquests han de ser part activa del programa. L'espai Òmnia disminueix les diferències i n'afavoreix la normalització.

Volem aturar-nos per reflexionar al voltant del que el programa i els Punts Òmnia han treballat al llarg d'aquests anys i quins canvis han produït en les persones i els territoris, en definitiva, quin impacte han tingut.

A la vegada, volem també construir l'Òmnia del futur, adaptat a la nova realitat social i a l'evolució de les TIC, un Òmnia 4.0.

Per aconseguir-ho s'impulsarà, en col·laboració amb la Direcció General de Participació Ciutadana, un procés participatiu en el que tots els agents interessats: entitats gestores dels punts, personal dinamitzador, entitats i associacions del teixit social al voltant dels Punts Òmnia, els usuaris i les administracions vinculades al programa puguin reflexionar sobre el seu futur.

Hi ha projectades un total de 23 sessions territorialment distribuïdes que s'inicien l'11 de juliol i finalitzen el 29 d'octubre. En aquest període però, també es dinamitzarà el procés virtual a través de la plataforma participa.gencat.cat, per recollir aportacions en línia i es facilitarà un kit per al desenvolupament de sessions autogestionades.

2. Objectius generals del procés

- Adaptar el programa Òmnia a la nova realitat social i al nou entorn tecnològic. Per a això, aspirem a fer una diagnosi compartida amb tots aquells que formeu part del programa.
- Adquirir aprenentatges per a aplicar a altres polítiques públiques de caràcter transversal.

3. Eixos del debat

El procés participatiu s'estructura al voltant de 4 grans eixos temàtics per donar resposta als objectius plantejats:

- **Línies de treball del programa Òmnia.** Per aconseguir els objectius del programa Òmnia, fins ara era clau potenciar l'aprenentatge, la inserció social i l'ús comunitari. Entenen que la correlació de les tres línies afavoria la inclusió social.
- **Rols dels actors del Programa Òmnia.** Definir els rols dels actors més implicats en el programa: dinamitzadors/es, entitats gestores, Administració Pública, usuaris, i treballar per l'apoderament de la ciutadania.
- **Metodologia d'intervenció comunitària i treball en xarxa.** La "Xarxa Òmnia" és un programa preventiu, socioeducatiu, comunitari i de suport a col·lectius amb major risc de vulnerabilitat. Per assolir aquests objectius el programa Òmnia utilitza la metodologia de la intervenció comunitària que, a través de la participació, el treball en xarxa i la transformació social busca la millora de la qualitat de vida de les persones i la construcció d'uns barris més acollidors i habitables. Com ha de relacionar-se el Punt Òmnia amb el seu entorn?
- **Lluitar contra l'exclusió social a través de l'ús de les TIC.** El programa defineix les TIC com instrument per assolir una millor inclusió i les posa a disposició de les persones. Òmnia és un programa social que utilitza les TIC, però en sí mateixes no són finalistes. Després de 20 anys es referma aquest objectiu? Cal reorientar-lo? Les TIC milloren la vida de les persones? El binomi tècnic social marcarà l'èxit del futur?

4. Desenvolupament de la sessió

La sessió participativa compta amb la següent estructura:

- **Benvinguda** (10 minuts). Presentació dels objectius i del procés participatiu a càrrec del Sr. Alexandre Para Vázquez, tècnic de la Generalitat de Catalunya i responsable de la Xarxa Òmnia.
- **Treball en grups** (120 minuts). Espai de debat sobre els eixos plantejats del programa Òmnia.
- **Plenari i cloenda** (15 minuts). Posada en comú de les aportacions realitzades sobre els diferents agents que intervenen en el programa Òmnia. I cloenda de la sessió de treball.
- **Avaluació** (5 minuts). Valoració de la sessió participativa de manera individual mitjançant un qüestionari.

La dinàmica del debat està distribuït en dos espais (un espai per participants dels PO i un altre per tècnics i dinamitzadors) i en cadascun dels espais es debat sobre els diferents eixos: les línies de treball (aprenentatge, ocupabilitat i acció comunitària), els rol dels agents (el rol que tenen i el que hauria de tenir cadascun dels quatre agents implicats en el programa Òmnia: administració pública, entitats gestores, dinamitzadors/es i participants), la metodologia d'intervenció comunitària i el binomi TIC-social. Les persones participants, debaten sobre els mateixos eixos, exceptuant l'eix 3 de la metodologia d'intervenció comunitària. Finalment, en la posada en comú, són les persones dinamitzadores qui exposen davant la resta d'assistents, quines han sigut les conclusions i aportacions realitzades l'espai de debat on ha estat present.

5. Participants

La sessió va comptar amb l'assistència de **19 persones (12 dones i 7 homes)**, representants de diferents perfils d'agents implicats en la Xarxa Òmnia; usuàries, dinamitzadores, representants d'entitats vinculades als Punts Òmnia i tècniques de l'Administració Pública.

En aquesta sessió hi van participar tant dinamitzadors/ores, com agents del territori així com participants del Programa. Aquesta diversitat de perfils de participants es visualitza en les propostes recollides.

Taula 1. Persones participants segons edat i sexe

Dones	12	63%
De 25 i fins a 35	2	11%
De 35 i fins a 45	2	11%
De 45 i fins a 55	4	21%
Més de 65	4	21%
Homes	7	37%
De 25 i fins a 35	1	5%
De 35 i fins a 45	2	11%
De 45 i fins a 55	4	21%
Total general	19	100%

Taula 2. Persones participants segons l'organització de la qual provenen els participants

Punt Òmnia	14	74%
Entitat	4	21%
Administracions públiques/Serveis/Programes del territori	1	5%
Total general	19	100%

Taula 3. Persones participants segons el tipus càrrec

Càrrec que ocupen els participants

Dinamitzador/a	4	21%
Participant Òmnia	9	47%
Personal tècnic	4	21%
Personal directiu	2	11%
Total general	19	100%

6. Conclusions del debat

Eix 1: Les línies de treball del Programa Òmnia

Estat de la qüestió (diagnosi):

Positiu:

Les persones participants del PO Verdum destaquen de manera molt positiva algunes de les activitats que es realitzen (dimecres cultural, classes de telèfon mòbil, informàtica en general, etc.). Es senten com a casa i estan molt contentes i satisfetes amb el PO i el seu dinamitzador.

A millorar:

Es valora de forma molt negativa, per part d'alguns dinamitzadors del Punts Òmnia, el poc compromís que perceben a l'hora d'aportar unes condicions de treball mínimes per a la posada en pràctica de les tasques dels i les dinamitzadores (internet, programari, tinta d'impressora). Tant és així, que algunes persones dinamitzadores afirmen no tenir internet amb capacitat suficient (6Mb) de fer tasques com l'enviament d'un correu o un formulari intern en condicions. Això els dificulta molt la tasca quotidiana, i obliga a programar únicament accions on l'ús d'internet no sigui necessari.

Propostes de futur:

	Aportacions
Formacions	- Reduir temps entre cursos (estiu). Es proposa que el mes de juliol hi hagin activitats, perquè sinó és massa temps fins a l'octubre. Cal dir que durant les setmanes de juliol hi ha accés lliure als ordinadors.
Replantejament dels 3 eixos actuals de treball	- Crear un quart eix on encabir projectes, que puguin ser identitaris de cada territori/PO
Replantejament d'espais i activitats	- Revisar la terminologia dels diferents espais i activitats, per tal d'adaptar-los de manera acurada. P.ex. lliure accés, tallers monogràfics, recerca de feina (no és tant un espai de recerca de feina, sinó aprenentatge d'habilitats i competències per al món laboral). - Treballar en els valors comuns que han de tenir els PO com a dispositius d'ús comunitari, però que seguint aquests valors cada PO pugui programar activitats de manera autònoma, sense tants paràmetres interns. - Prioritzar aprenentatge i acció comunitària, en funció del context comunitari de cada PO. Si existeixen molts recursos d'ocupabilitat al territori, no cal oferir-ne més des del PO, sinó coordinar-se i no trepitjar-se. - Identificar necessitats del territori en el disseny de les activitats

	i tallers, enloc de funcionar sempre a demanda.
Altres propostes	- Millorar la informació de les activitats que es programen, ja que es considera que no es difonen prou totes les activitats que es fan. <i>No és una proposta consensuada, ja les que porten més temps estan més familiaritzades i saben on trobar la informació.</i>

Eix 2: Rols dels actors del Programa Òmnia

Propostes de futur:

Actors vinculats als PO	Possibles propostes de millora en relació a les tasques i situació actual
DGACC	- El Programa Òmnia s'ha de comprometre a assegurar que tots els PO tinguin una infraestructura adequada per a desenvolupar la seva tasca: internet amb bona connexió WIFI sense problemes estructurals, programari apte per al tipus de públic que tenen, tinta d'impressora, etc.
Entitats gestores	- Millorar el suport i l'acompanyament de l'entitat gestora a la tasca del dinamitzador/a.
Dinamitzadors i dinamitzadores	<ul style="list-style-type: none"> - Replantejar per a millorar les eines de gestió: més flexibilitat, menys centralitat i més simplicitat, pensades per a dinamitzadors/res. - Afavorir una major dedicació de la persona dinamitzadora a tasques de gestió i coordinació en xarxa amb altres entitats i recursos. Es detecta que amb una persona dinamitzadora sovint no és suficient, i degut a això el PO no es pot coordinar amb Plans comunitaris, per exemple. - Flexibilitzar el calendari d'activitats, relaxant els terminis de programació (actualment 3 mesos d'antelació). - Potenciar un perfil més tecnològic de les persones dinamitzadores a través de formacions. - Reprendre un programa de formacions a dinamitzadores estable: formacions calendaritzades amb antelació per a poder organitzar-se, que els i les pròpies dinamitzadores puguin proposar formacions en funció de les seves necessitats, realitzar formacions <i>online</i> per facilitar-ne el seu seguiment, etc. - Caldria que el dinamitzador tingui més temps, que pugui treballar més a gust. També podria donar més atenció als usuaris i ell estaria millor. Disposar de més dinamitzadors, creuen que hi hauria d'haver algú que donés suport al dinamitzador. Que potser es podria donar una atenció més personalitzada, perquè sinó es practica es perd, sobretot per a

	les persones que els costa més.
Participants i usuàries	<ul style="list-style-type: none">- Que les persones participants siguin més proactives, preguntant més sobre el que fan els Omnia) així com també els propis PO han d'oinformar més) (proposta no compartida per aquells qui fa més temps que estan en un PO)- Que els propis participants puguin generar el treball en xarxa entre PO. Els i les participants poden connectar els PO entre ells i recomanar activitats.- Oferir un suport especial per part de les pròpies persones participants en cas que s'inscrigui algú amb nivell baix a un curs d'informàtica. Això agilitza el curs i facilita l'aprenentatge per a tothom.- Equilibrar l'oferta i la demanda per a assegurar ordinador per a tothom que s'inscriu a un curs d'informàtica. També es pot facilitar que qui tingui ordinador a casa el pugui portar.

Eix 3: Metodologia d'intervenció comunitària i treball en xarxa

Positiu:

A Verdum, a nivell comunitari es considera que existeix una coordinació en xarxa molt sòlida entre entitats, recursos i administració, i al PO se'l té en compte, hi participa en la mesura de les seves possibilitats.

A millorar:

Únicament es lamenta que la persona dinamitzadora no tingui més temps per a dedicar-se a aquestes accions de coordinació.

Propostes de futur:

Idea principal / temes /línies	Aportacions
Relació amb els recursos i la realitat del territori	<ul style="list-style-type: none"> - Elaborar una guia de recursos tecnològics del territori per a cada municipi o PO. - Afavorir una major implicació del PO en el territori amb més temps de dedicació, més dinamitzadors/res, etc.

Eix 4: Lluitar contra l'exclusió social a través de l'ús de les TIC

Propostes de futur:

Idea principal / temes /línies	Aportacions
Formacions	<ul style="list-style-type: none"> - Oferir formació en protecció de dades i seguretat digital. Els i les participants es senten exposades i tenen poc coneixement. Es considera un dels temes principals avui en dia.
Programari lliure	<ul style="list-style-type: none"> - Promoure el programari lliure mitjançant suport tècnic a dinamitzadors/res i fent més pedagogia sobre la importància del seu ús.
Renovació d'equips i espais	<ul style="list-style-type: none"> - Dotar de més ordinadors i maquinari al PO de la Trinitat. La sala és molt petita i hi ha pocs ordinadors, això fa que les places s'omplin molt aviat. - Acompanyar als participants quan es fa actualització de la maquinària i el programari , ja que els canvis generen una situació d'impàs (format, idioma, etc).

TIC i inclusió social i xarxes relacionals	- Conèixer eines telemàtiques a on poder expressar les seves queixes, idees, propostes (tal com el portal participa.gencat.cat) aprendre com fer les gestions online, per exemple per poder enviar una instància d'alguna proposta que tenen i poder enviar una foto. Tot i això, algunes persones participants prefereixen trucar directament al 112 o al 110 quan tenen una queixa/problema.
--	--

7. Avaluació de la sessió

Perfil de les persones que han realitzat l'avaluació:

Lloc de Naixement	Dona	Home	Total
A la resta del món	1	1	2
A la resta d'Espanya	2	1	3
Catalunya	7	3	10
Total general	10	5	15

Municipi de residència	Dona	Home	Total
Barcelona	7	2	9
Castelldefels	1		1
Vic		1	1
NS/NC	2	2	4
Total general	10	5	15

Situació laboral	Dona	Home	Total
Jubilat/da o pensionista	7	2	9
Treballa	3	3	6
Total general	10	5	19

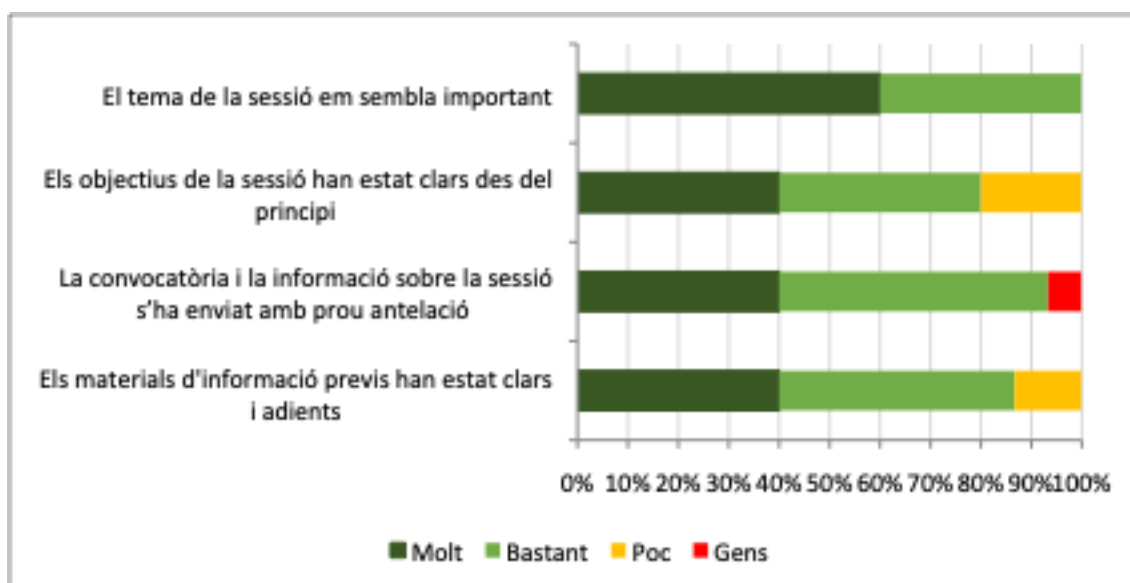
Sector	Dona	Home	Total
Administració pública		1	1
Salut, educació i serveis socials	2	1	3
Cultura i lleure		1	1
NS/NC	8	2	10

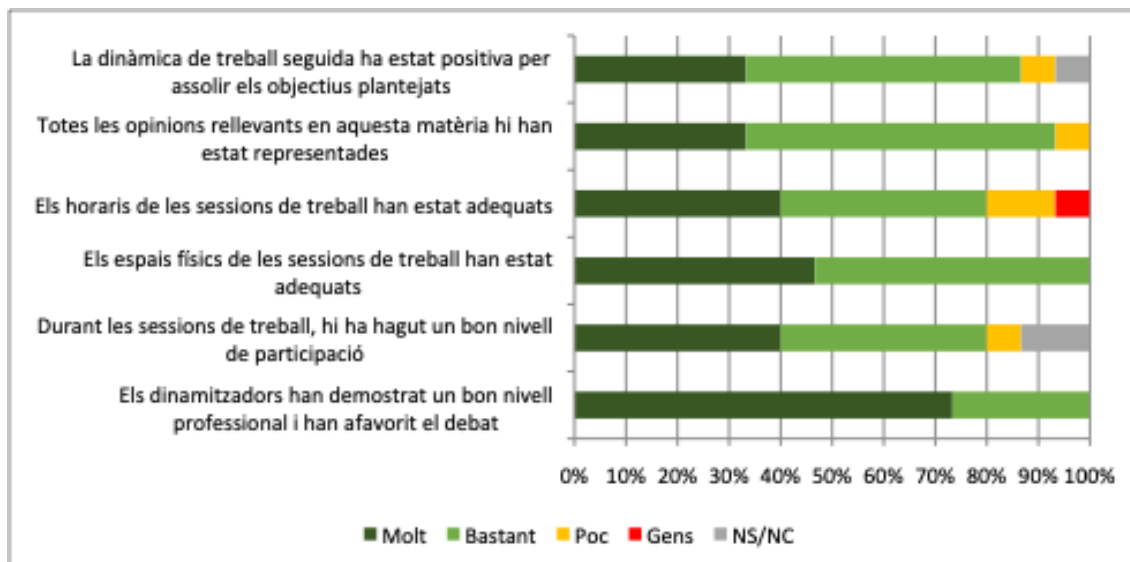
Total general	10	5	15
----------------------	-----------	----------	-----------

Nivell d'estudis	Dona	Home	Total
FP Grau mitjà		1	1
Diplomatura		1	1
Educació primària	5	1	6
ESO, EGB, Batxillerat elemental	1		1
Grau universitari	3	2	5
Màster, llicenciatura i doctorat	1		1
Total general	10	5	15

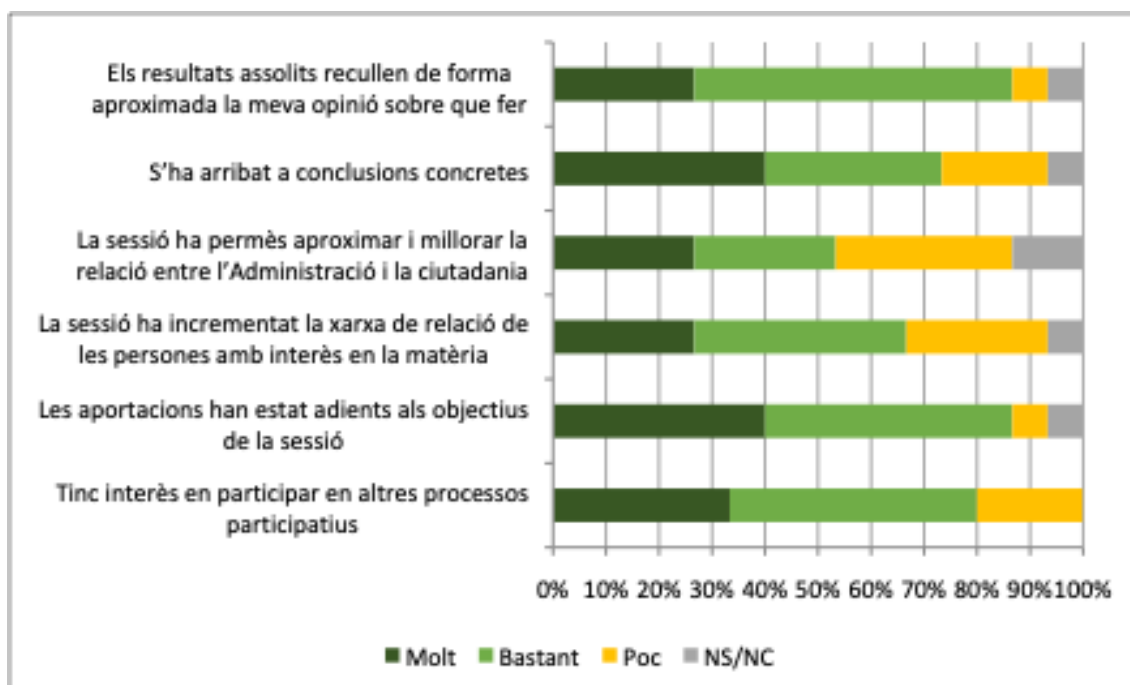
Gràfic 1. Valoració sobre la preparació de la sessió

Gràfic 2. Valoració sobre l'execució de les sessions informatives i els tallers participatius

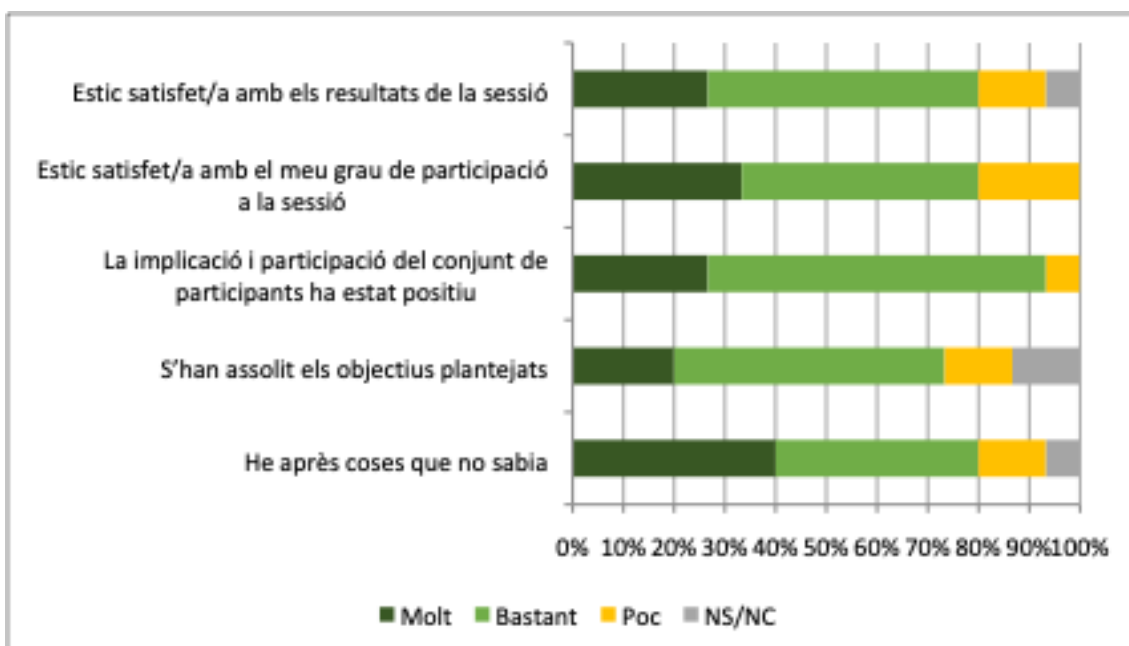

Gràfic 3. Valoració sobre les expectatives respecte dels resultats de la sessió

Gràfic 4. Valoració general

Mitjans pels quals s'han assabentat de la convocatòria

A través de la Generalitat de Catalunya	13%
A través de la meva entitat	53%
A través d'internet	7%
A través del boca orella	27%
A través de la Xarxa Òmnia	7%
A través del Pla Comunitari Verdum	7%
A través del cartells Òmnia	7%
Total general	15

8. Imatges de la sessió

